

manuel castells

KENT, SINIF, İKTİDAR

Çeviren
Asuman Türkün

phoenix

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Kent, Sınıf, İktidar

Manuel Castells

Orijinal Künye: *City, Class and Power*, The Macmillan Ltd., 1978.

Çeviren: Asuman Türkün

Editör: Konuralp İren

Kapak Tasarımı ve Sayfa Düzeni: Gamze Uçak

©Phoenix Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.

Şubat 2014, Ankara

Phoenix Yayınevi-349

ISBN No: 978-605-4657-96-4

Phoenix Yayınevi-Ünal Sevindik

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay, Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@phoenixkitap.com

<http://www.phoenixyayinevi.com>

Baskı:

Desen Ofset A. Ş.

Sertifika No: 11289

Birlik Mah. 448. Cad. 476. Sk. No: 2

Çankaya, Ankara Tel: 0 (312) 496 43 43

Dağıtım:

Siyasal Dağıtım

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay, Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

manuel castells

KENT, SINIF, İKTİDAR

Çeviren
Asuman Türkün

Editörün Notu

1960'larda Atlantik'in her iki yanında da kentlerde patlak veren çelişkiler, 1920'lerin kent paradigmalarına ilişkin bir hoşnutsuzluğa, dolayısıyla da toplumsal ve mekânsal yapılar arasındaki ilişkileri açıklamaya çalışan yeni akademik çalışmalara yol açtı. 'Sosyoloji, Politika ve Kentler' dizisi bu tartışmalara bir zemin hazırlamak için tasarlandı.

Bu dizi, kentleri oluşturan ve geliştiren toplumsal ve siyasal unsurlara ilişkin birtakım alternatif kuramsal açıklamalar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Böyle bir kavrayış için yalnızca tek disiplinli yaklaşımlar değil, aynı zamanda kentsel yerleşmelerle ilgili disiplinler arası kuramsallaştırma yolları bulmaya yönelik çabalar da vurgulanmaktadır. Bunlar, tarih ile ekonominin yanı sıra sosyoloji ve siyasetten de unsurlar içermektedir.

Bu dizide iki tür kitap yayımlanmaktadır: bunlardan birincisi mevcut kuramsal açıklamaları özetleyen ya da birtakım yeni yaklaşımlar geliştiren kısa çalışmalar; ikincisi ise kentin farklı yönlerini analiz etmek üzere özgün araştırmaya dayanan, kuram ve pratiği birleştiren kapsamlı çalışmalardır.

Kısa kitaplar kent sosyolojisindeki çeşitli okullara ait çalışmalarla birlikte Weber'den Marx'a kadar farklı eserlere dayanan siyaset araştırmalarını içermektedir. Büyük kitaplar ise

çöküntü alanlarından (*slums*) ekolojiye, iktidardan politikaya kadar kentin pek çok yönüne ilişkin analizleri içermektedir.

Kentlerin kuramsal ve ampirik olarak analiz edilmesinin yanı sıra, bu dizi, yerleşmelerin gelişimi üzerindeki müdahalelerin sorunları ve niyetleri üzerine de yoğunlaşmaktadır. Bu, pek çok durumda devlet politikasıyla ilgilenmeyi gerektirirken, bir yandan da gecekondü türü yerleşmeler gibi bazı özel inisiyatifler incelenmektedir. Kentsel program, konut, ırk ilişkileri ve planlama gibi politikalar da bu bağlamda ele alınmaktadır.

Kent, Sınıf ve İktidar 1970'lerde kaleme alınmış bir dizi makaleden oluşmaktadır ve Fransız Marksist felsefenin kentlere uygulanmasıyla birlikte yürütülmeye başlanan ampirik çalışmalara dayanmaktadır. Kitap iki temel konuyu geliştirmektedir. İlk olarak, toplumsal sınıf ile işgücünün yeniden üretimi kavramına ilişkin Marksist analiz ortak tüketim üzerinden ortaya konulmaktadır. İkinci olarak ise, farklı toplumsal sınıfların kendi hedeflerine ulaşmak için kullanabildikleri görece güçleri, birtakım toplumsal hareketler ve baskı grupları bağlamında çözümlenmektedir.

Manuel Castells, toplumsal sınıf ve iktidar konularına dayanan tutarlı bir kentsel analizin eksikliğine işaret etmektedir. Bunu yaparken, özellikle Amerikan siyaset bilimcilerinin ve sosyologların, topluluğun gücü (*community power*) araştırmaları gibi potansiyel olarak çok verimli olabilecek bir konuya kendilerinin koydukları sınırlara işaret etmektedir. Birtakım istisnalar dışında, bu çalışmalar farklı toplumsal sınıfların kentsel kaynaklardan istediklerini nasıl alabildiklerine ilişkin kapsamlı bir analiz yapamamıştır.

Bu kitap, kentsel hizmetlerin sağlanmasında devletin giderek artan rolünü inceleyerek bu konuları geliştirmektedir.

Dolayısıyla, kıt kaynaklar için verilen mücadelede siyasetin ve iktidarın artan önemi de ortaya konulmuş olmaktadır. Planlama, kentsel gelişme üzerinde giderek artan devlet müdahalesine bir örnek olarak sunulmaktadır. Çevreci hareket ise, kentsel koşulların belirlenmesinde iktidar ve siyasetin giderek daha fazla etkili olması bağlamında incelenmektedir. Son makale, toplumsal sınıflar, iktidar ve kentsel sistemler arasındaki kritik ilişkiyi ortaya koyabilmek için bütün bu farklı alanları birleştirmeye çalışmaktadır.

Hepsi bir arada ele alındığında bu makaleler, kentsel analize yönelik birtakım kritik konuları akademik tartışma zeminine taşımaktadır. Bunlar, Manuel Castells'in bu konuları çözümlenme ve bir senteze ulaştırma çabalarının bir bölümünü ortaya koymaktadır. Bu çalışma, kentlerin işleyiş ve gelişmesine ilişkin doyurucu bir analizin ancak toplumsal sınıf, siyaset ve iktidar arasındaki ilişkilerin kavranarak dikkate alınmasıyla yapılabileceğini açıkça göstermektedir.

Londra 1977
JAMES SIMMIE

Teşekkür

Burada toplanan metinler farklı zamanlarda üretilmiş ve bazıları çeşitli yerlerde yayımlanmıştır. 'Ortak Tüketim ve Gelişmiş Kapitalizmde Kentsel Çelişkiler' (1973), Kasım 1973'te Monterosso'da (İtalya) düzenlenen *International Seminar of the Council for European Studies* için hazırlanmıştır. 'Kentsel Kriz, Devlet Politikaları ve Devlet Krizi: Fransa Deneyimi' (1976), N. Poulantzas'ın *La crise de l'Etat* (Paris: P.U.F., 1976) adlı devlet konusundaki derleme kitabı için yazılmıştır. 'Kent Planlamasının Toplumsal İşlevi: Fransa'nın Kuzey Kıyısının Kentsel-Endüstriyel Gelişimi İçin Yapılan Devlet Müdahaleleri' (1974), Dunkirk'in endüstriyel ve kentsel planlama sürecinde devlet müdahalesini inceleyen, 1971-73 yılları arasında yapılmış büyük bir araştırma projesinin bir parçasıdır. Kasım 1975'te *Recherches sociologiques*, Louvain tarafından yayımlanmıştır. 'Kentsel Yenileme ve Toplumsal Çelişki' (1971), Paris'teki kentsel yenileme hakkında 1970'te yapılan bir araştırmaya dayanmaktadır; 1972'de *Social Sciences Information*'da yayımlanmıştır. 'Kentsel Toplumsal Hareketlerin Ortaya Çıkışında Toplumsal Nedenler: Paris Metropolitan Alanının incelenmesi, 1968-73' (1975), Paris bölgesindeki kentsel toplumsal hareketler üzerine 1972-74 yıllarında yapılan ortak bir araştırmaya

dayanmaktadır. 1977'de *International Journal of Urban and Regional Research*'te yayımlanmıştır, İdeolojik Mistifikasyon ve Toplumsal Konular: Amerika Birleşik Devletleri'nde Ekolojik Hareket' (1971), New York'taki Museum of Modern Art (Modern Sanat Müzesi) tarafından düzenlenen International Symposium on the Environment'a rapor olarak sunulmuştur. 'Kent, Sınıf ve İktidar' (1976) ele aldığımız sorunsalı senteze ulaştıran makaledir; Haziran 1976'da *Le Monde Diplomatique*'de yayımlanmıştır. Bu kitapta toplanan makalelerin üretimine katkıda bulunan bütün kurum ve dergilere teşekkürü bir borç biliriz.

Ayrıca yazar ve yayıncı, bu kitabın birçok bölümünün tercümesini yapan, daha önce tercüme edilmiş kısımları titizlikle inceleyen Elizabeth Lebas'a sonsuz teşekkür borçludur.

İçindekiler

Editörün Notu.....	5
Teşekkür	9
I. Kentsel Kriz, Siyasal Süreç ve Kentsel Kuram.....	13
II. Ortak Tüketim ve Gelişmiş Kapitalizmde Kentsel Çelişkiler.....	33
III. Kentsel Kriz, Devlet Politikaları ve Devlet Krizi: Fransa Deneyimi.....	69
IV. Kent Planlamasının Toplumsal İşlevi: Fransa'nın Kuzey Kıyısının Kentsel-Endüstriyel Gelişimi İçin Yapılan Devlet Müdahaleleri	107
V. Kentsel Yenileme ve Toplumsal Çelişki.....	151
VI. Kentsel Toplumsal Hareketlerin Ortaya Çıkışında Toplumsal Nedenler: Paris Metropoliten Alanının İncelenmesi 1968-73.....	197
VII. İdeolojik Mistifikasyon ve Toplumsal Konular: Amerika Birleşik Devletleri'nde Ekolojik Hareket.....	233
VIII. Kent, Sınıf ve İktidar	255
IX. Sonuç: Kent Araştırmasında Yeni Sahalar	265
Dizin.....	277

I. Kentsel Kriz, Siyasal Süreç ve Kentsel Kuram

Kent meselesi ve çevre sorunsalı, gelişmiş kapitalist toplumların toplum ve siyaset sahnesinde pek çok nedenle ön sırada yer almaktadır. İlk olarak, siyasi çatışmalar ve özellikle de liberal demokratik devletin karar alma sürecinin merkezinde yer alan seçim politikaları, bu konulardan derinden etkilenmiştir. Partiler, seçmenlerin, özellikle de yeni orta sınıfların çok duyarlı oldukları kentsel gelişme ve 'yaşam kalitesi' konularında geliştirdikleri farklı politikalarla birbirlerinin karşısına çıkmaktadır. Bu tartışmalar etrafında oluşan yeni siyasi gruplar ve koalisyonlar bu sorunlar doğrultusunda tanımlanmış görünmektedir. Bu nedenle, örneğin Haziran 1975'te İtalya'da yapılan bölge ve belediye seçimleri, yerel yönetimlerin idaresi üzerine odaklanmıştı. Bu durum, sol açısından, sosyalizme geçişte demokratik yolların keşfedilmesini sağlayacak tarihsel bir uzlaşma stratejisi yönünde tarihsel bir sıçrama anlamına gelmektedir. Japon solu büyük kentlerde güçlüdür, kirliliğe karşı tavır alan ve kentsel gelişme için yeni bir model öneren bir kampanyayla, özellikle birtakım muhafazakâr kurumların

merkezinde önemli yerler edinmiştir. Fransa'da Mart 1977 belediye seçimlerinin sol koalisyon tarafından büyük bir çoğunlukla kazanılması, iki nedenden ötürü oldukça önemlidir. İlk olarak, ulusal güce sahip olmadan önce yerel düzeyde siyasal bir değişimi kabul ettirebilmek, toplumsal yapıların dönüştürülmesini içeren uzun süreçte toplumla ilişkileri pekiştirmek açısından bir temel aşama olarak görülebilir. Ayrıca, bu başarının önemli bir nedeni de, ilk yoklamada büyük şehirlerde yüzde 10 oranında oy alan çevreci adayların daha sonra sol adaylarla birlik olmalarıdır. Bu durum yalnızca kentsel politikalarda değişiklik yapmak için uygun koşulların oluşmasını sağlamakla kalmamış, aynı zamanda sola bu alanlarda ne kadar eksikli olduğunu da hatırlatmıştır. Belirtilmesi gereken diğer bir nokta da, çevreci adayların 'doğaya dönüş' gibi bir öneriyle ortaya çıkmayıp, yaşam kalitesi, konut, kentsel ulaşım, kamu hizmetleri, topluluk hareketleri, nükleer enerji politikası, açık alanlar gibi sorunlarla ilgili önerilerini, yönetim ve karar verme koşullarıyla ilişkilendirmeleri ve bunlara çözüm olarak da, yerel özyönetim, mahalli radyolar, kendikendine yardım ağları ve kooperatif örgütlenmeleri önermeleridir. Aynı eğilim Amerika Birleşik Devletleri'nde de gözlenmektedir; 1960'ların protesto eylemleri artık yerel yönetim ve kentsel gelişme konularında alternatifler üreten çevreci topluluk hareketleri olarak ortaya çıkmakta ve ilerici platformlar yerel seçimlerde giderek daha fazla etkinlik göstermekte ve ciddi başarılar elde etmektedirler (örneğin Berkeley, Austin ve Madison'da).

Toplumsal ve siyasal dinamikler düzeyinde tartışılan kent sorunsalının önemi, yalnızca seçim süreçleri ve devlet kurumlarının kontrolüyle sınırlı değildir. Bu önem, kentsel toplumsal hareketlerin niceliksel ve niteliksel gelişiminde

kendini göstermektedir; diğere bir deyişle, kent ve ekoloji konularında yoğunlaşan protesto hareketleri, toplulukları örgütleyerek harekete geçirmekte, sınıflar arası güç ilişkilerini dönüştürmekte, yeni kültürel modeller ortaya koymakta ve toplumsal değışimin en önemli eksenlerinden birini oluşturmaktadır. Örneğın 1974-5'te İtalya'da kamu hizmetleri için ödenen paraların düşürülmesine yönelik hareketler, 1975'te Londra'da, 1976'da Brüksel'de yapılan işgal eylemleri, İspanya'da Franko'nun diktatörlüğünün sona erdirilmesinde önemli bir role sahip olan mahalle örgütlerinin mücadeleleri (1975-6), Amerikan kentlerinde değışik biçimlerde gelişen mücadele ve katılım eylemlerinin tümü, kapitalist kentlerin günlük yaşamında var olan çelişkiler nedeniyle ortaya çıkan yeni toplu protestoları ve örgütlenme biçimlerini yansıtmaktadır.

Bu hareketlerin kamuoyunda ve genel düzeyde bir kent politikası oluşturma konusunda yarattığı etkiler, doğrudan kentsel yapılar üzerindeki etkilerinden daha önemlidir; bunların toplumsal görünürlüğü ve ideolojik meşruiyeti günden güne artmaktadır –medya bu hareketleri sıklıkla sahiplenmekte, yaygın bir sempati kolayca oluşturulmakta ve toplumda değışik toplumsal sınıflara ait geniş kesimler kendilerini giderek daha fazla bu hareketlerin içinde hissetmektedirler. Bütün bu gelişmeler, bir şekilde kurumları, bunları dikkate almaya, çeşitli tartışma ve uzlaşma zeminleri aramaya zorlamaktadır.

Ayrıca, kent ve çevre konuları, siyasetin, özellikle de çoğu hükümet ideolojisinin merkezinde yer almaktadır zira daha sonra da tartışacağımız gibi, bu alandaki devlet müdahalesinin ekonomi ve siyaset alanındaki stratejik rolü giderek artmaktadır. Öte yandan da, bu konular aracılığıyla günlük yaşamın örgütlenmesinin siyasi ve maddi koşulları arasında ilişki kurulabilmektedir.

Şu gerçeğe yola çıkmak zorundayız: kent ve ekoloji meselesi, gelişmiş kapitalizmde toplumsal örgütlenme ve toplumsal değişimin en temel eksenlerinden biri haline gelmektedir.

Kent ve ekoloji meselelerinden söz etmek, hem bunların birbirlerinden ayrıştırılmasını hem de ayrılmaz bir şekilde eklemlenmesini varsaymaktadır. Şimdi bunların ayrı ayrı anlamlarını ifade etmeye ve aralarındaki ilişkiyi tanımlamaya çalışacağız.

Bu iki konudan hiçbiri, mekânın örgütlenmesi sorunu olarak tanımlanamaz zira (bütün toplumsal olgularda olduğu gibi) mekânsal ifadeleri bulunmakla birlikte, onları niteleyen bu yönleri değildir. Bunun yerine, bu konular toplumsal ilişkiler ağı içine yerleştirilerek, önemleri toplumsal örgütlenmenin temelinde yatan toplumsal sınıfların diyalektiği ile ilişkili olarak kavranmalıdır. Böyle bir bakış açısıyla, kent ve ekoloji, tarihsel olarak tanımlanmış toplumlar, diğer bir deyişle sanayileşmiş kapitalist toplumlar çerçevesinde nasıl incelenebilir?¹

Kent meselesi, esas olarak bütün toplumsal grupların günlük yaşamının temelinde yer alan ortak tüketim araçlarının örgütlenmesi ile ilişkilidir: konut, eğitim, sağlık, kültür, ticaret, ulaşım gibi. Gelişmiş kapitalizmde bu, bir yandan

---

¹ Kente ilişkin böyle bir kuramsal ve tarihsel çerçevenin nedenlerini bir başka çalışmada verdik. Tartışmanın tümünü burada özetlemek olanaklı değildir; ancak temel tez *The Urban Question*'da bulunabilir (Londra: Arnold, 1977). Kısaca, kentlerde olan her şeyin tüketim araçları etrafında geliştiğini iddia etmiyoruz; yalnızca bu kentsel sorunların tarihsel açıklamasının ve kendine has tanımının, gelişmiş kapitalizmde üretim araçlarının oynadığı yeni niteliksel rolden kaynaklandığını söylüyoruz. Bkz. bu kitapta yer alan Bölüm 2 ve *Captive Cities*, M. Harloe (der.) (Londra: Wiley, 1977) içinde yer alan 'Towards a Political Urban Sociology' başlıklı makalenin ilk kısmı.

Dizin

- AGUR, 117, 118, 119, 120, 121,
122, 123, 126, 127, 128, 132,
133, 134, 148
Alcoa, 244
Amerika Birleşik Devletleri,
10, 11, 14, 30, 31, 44, 49, 56,
102, 233, 238, 246, 253
Amerikan Dava Avukatları
Birliği, 239
Amiot, 27
araçlar, 83, 94, 133, 138, 271
Atlantic Richfield, 242
Audubon Society, 235
Bank of America, 250
Beckman Instruments, 244
Bleitrach, 27
C.C.I.D., 126, 148
C.D.E.E.S., 125, 126, 133, 148
Calais, 118, 122, 126, 127, 128,
129, 130, 132, 133, 134, 149
Castells, 2, 6, 7, 22, 28, 41, 67,
69, 75, 101, 105, 108, 112,
155, 199, 202, 251, 258, 261
Cayuga, 249
Chevron Oil, 242
Coca-Cola, 242
Coing, 27
Combination Engineering, 244
Cornell Üniversitesi, 249
çelişkiler, 5, 15, 18, 19, 20, 30,
64, 66, 67, 69, 70, 100, 102,
103, 112, 124, 136, 142, 152,
197, 198, 199, 200, 260, 261,
266, 274
D.D.T., 238
DATAR, 126, 129, 130, 131,
132, 148
devlet, 6, 7, 9, 14, 15, 17, 20,
26, 28, 34, 39, 40, 42, 44, 46,
63, 71, 76, 77, 78, 79, 80, 81,
82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 91,
92, 93, 95, 96, 97, 98, 99,
100, 102, 105, 110, 111, 113,
114, 115, 166, 167, 168, 171,
187, 197, 199, 200, 207, 211,
215, 218, 225, 227, 230, 234,
256, 258, 259, 260, 261, 262,
263, 266, 267, 268, 269, 271,
272, 274
devlet müdahalesi, 7, 9, 15, 39,
40, 42, 46, 71, 77, 78, 80, 92,
99, 100, 103, 105, 111, 167,
197, 199, 215, 227, 256, 260,
261, 267
Doğaya dönüş, 98
Dow Chemical, 244

- Du Pont, 242, 244
- Dunkirk, 9, 30, 92, 95, 107,
112, 113, 114, 115, 116, 117,
118, 119, 120, 121, 122, 123,
124, 125, 126, 127, 128, 129,
130, 132, 133, 134, 135, 136,
138, 139, 143, 144, 145, 146,
147, 148, 149, 266
- Dupuch, Vali, 130
- Dünya Bülteni, 237
- Dünya Günü, 242
- Ekolojik hareket, 251
- Ekolojik Hareket Grubu, 236
- enflasyon, 42, 84, 102, 267
- Fos, 92, 95, 116
- Fransa, 9, 11, 14, 25, 27, 30, 31,
36, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 55,
69, 71, 75, 79, 82, 86, 100,
102, 105, 107, 143, 145, 146,
147, 169, 170, 198, 199, 223,
226, 227, 228, 229, 230, 255,
256, 259, 262, 266, 270, 271
- Galley Bill, 255
- General Electric, 242, 244
- General Motors, 242, 246
- Goodrich, 242
- Göl, 249
- Grand Dunkerque* projesi, 116
- Grande-Synthe, 114, 116, 117,
120
- Gravelines, 117, 122, 127, 128,
132
- Honeywell, 244
- INSEE, 82
- iletişim, 49, 51, 52, 53, 269
- İspanya, 15
- işçi sınıfı, 66, 69, 76, 85, 103,
104, 114, 115, 122, 123, 124,
135, 145, 146, 171, 177, 191,
199, 204, 230, 231, 258, 260,
261, 263
- İtalya, 9, 13, 15, 37, 44, 105,
199, 227, 228, 262, 268, 271
- Japonya, 105, 255
- John Birch Society, 240
- Kaliforniya Üniversitesi, 233
- kamu, 14, 15, 18, 19, 26, 34, 39,
41, 46, 57, 65, 72, 86, 87, 88,
90, 91, 93, 94, 95, 97, 153,
157, 172, 177, 196, 207, 211,
212, 215, 224, 228, 233, 248,
252, 256, 257, 258, 267, 268,
270, 271, 273
- Kapital*, 55
- kent planlama, 53, 63, 96, 107,
108, 109, 110, 111, 118, 122,
123, 129, 130, 134, 136, 137,
139, 140, 141, 151, 153, 167,
172, 263
- Kent planlaması, 103, 137
- kent sorunu, 17, 21, 30, 264
- kentsel ayrışma, 161
- kentsel ideolojik hareket, 221
- Kentsel kriz, 19
- kentsel sendikacılık, 221, 261
- kentsel siyasi hareket, 221
- Kentsel toplumsal hareketler,
199, 273
- kentsel yenileme, 9, 30, 40, 92,
95, 152, 153, 167, 175, 178,

255, 266
kirlilik, 66, 241, 244
kitlesel tüketim, 38
konut, 6, 14, 16, 18, 22, 34, 38,
42, 44, 46, 48, 49, 50, 52, 53,
55, 57, 58, 65, 66, 70, 73, 75,
76, 77, 78, 90, 91, 92, 94, 95,
97, 98, 99, 105, 111, 113,
114, 115, 116, 117, 118, 121,
123, 131, 135, 136, 144, 145,
155, 161, 174, 175, 177, 178,
179, 180, 183, 184, 185,
191, 196, 201, 204, 209, 210,
213, 215, 223, 224, 230, 255,
257, 260, 264, 270, 276
konut üretimi, 38, 121
konutların yayılması, 52
kredi, 41, 73, 83, 113
Kukawka, 27
kuram, 5, 24, 27, 28, 29, 267,
273, 276
kuramlar, 25, 28, 273
Lyon, 92, 169
mali kriz, 267, 268
Marksizm, 29
metro, 58
Mingasson, 27, 28
Minnesota Madencilik ve
İmalat Şirketi, 247
Monsanto Chemical, 244
mücadele deneyimi, 221, 263
Nalco, 244
New York, 10, 35, 36, 39, 47,
49, 57, 59, 89, 234, 238, 239,
242, 245, 249, 255, 268

North American Rockwell,
244
nüfus, 19, 52, 114, 145, 168,
176, 183, 238, 239
OREAM, 117, 120, 122, 123,
126, 128, 132, 134, 135, 148
ORETUR, 128, 133, 134, 148
ortak tüketim, 6, 16, 18, 30, 34,
40, 41, 42, 43, 44, 61, 62, 64,
65, 66, 70, 72, 73, 75, 76, 78,
97, 99, 131, 142, 204, 226,
253, 256, 257, 258, 259, 260,
262, 263, 265, 272
önemli sanayi kompleksi, 107
Özgür Konuşma Hareketi, 236
P.A.D., 113, 129, 133, 136, 148
Paris, 9, 11, 30, 36, 38, 39, 40,
41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 55,
57, 58, 59, 61, 67, 69, 70, 72,
75, 76, 77, 78, 79, 81, 82, 84,
88, 90, 91, 92, 93, 94, 101,
105, 112, 152, 153, 154, 155,
156, 157, 158, 159, 161, 162,
166, 167, 168, 169, 170, 171,
172, 174, 175, 176, 177, 178,
179, 182, 186, 194, 195, 196,
197, 199, 201, 202, 203, 217,
221, 258, 259, 260, 261, 262,
264, 266, 268
Pas-de-Calais, 117, 128
Petite-Synthe, 116
Philips Petroleum, 242
plancının rolü, 117
Planlama daireleri, 137
planlar, 116

Proctor and Gamble, 242
protestolar, 213, 222, 246
Querrien, 27
Réseau Express Regional, 93
S.D.S., 236
sınıf mücadelesi, 29, 37, 69, 71,
75, 78, 80, 82, 99, 102, 103,
196, 199, 227, 251, 260, 265
Sierra Club, 235
Siyah Güç, 236
siyasi çıkarlar, 70, 113, 115,
118, 119, 124, 247
sorunlar, 13, 17, 20, 34, 62, 66,
70, 120, 140, 151, 211, 235,
238, 250, 255, 269, 275
Sosyal konut, 148
sosyal sermayenin
devalüasyonu, 39
sosyo-politik rolü, 137
St Omer, 122, 129
Şikago Okulu, 22
Şili, 225, 228
topluluk hareketi, 252
toplumsal hareketler, 6, 9, 14,
28, 30, 67, 152, 172, 174,
190, 195, 196, 198, 199, 200,
203, 204, 214, 223, 225, 226,
227, 228, 230, 253, 266, 269,
272, 273, 276
toplumsal içerik, 155
toplumsal işlevi, 58, 119
Toulouse, 169
ulaşım, 14, 16, 18, 50, 57, 58,
59, 61, 62, 70, 72, 75, 77, 83,
93, 98, 99, 113, 117, 121,
127, 131, 136, 137, 166, 196,
201, 205, 210, 255, 257, 260,
261, 269
Ulusal Endüstriyel Kirlenme
Denetimi Kurulu, 247
Union Carbide, 244
Union Oil, 250
Universal Oil Products, 244